

Kapsam Belirleme Araştırmaları (Scoping Review) İçin Yazım Kılavuzu

A Writing Guide for Scoping Reviews

Seyat Polat¹ Gürkan Sarıdaş²

¹ Dr.,Friedrich-Alexander-Universität Erlangen-Nürnberg, Almanya
Dr., Milli Eğitim Bakanlığı, Denizli, Türkiye

Makale Bilgileri

Geliş Tarihi (Received)

08.10.2025

Kabul Tarihi (Accepted)

28.12.2025

Yayınlanma Tarihi (Published)

06.02.2026

*Sorumlu Yazar

Gürkan Sarıdaş

Pamukkale İlçe Milli Eğitim
Müdürlüğü, Denizli

theapeiron@gmail.com

Öz: Bu çalışma kapsam belirleme araştırması (Scoping Review) yapmak isteyen araştırmacılara bir kılavuz oluşturmak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Kapsam belirleme araştırmaları alandaki bilgiyi haritalamak, kavramsal boşlukları tanımlamak ve gelecekteki araştırmalar için yön gösterici bir çerçeve oluşturmak amacıyla kullanılan esnek bir derleme türüdür. Bu çalışmada kapsam belirleme araştırmalarının nasıl planlanacağı, yürütüleceği ve raporlanacağına ilişkin beş temel adım açıklanmıştır. Ayrıca raporlama için kullanılan PRISMA-ScR rehberi çalışmanın eklerinde verilmiştir. Kapsam belirleme araştırmaları, disiplinler arası alanlarda henüz keşfedilmemiş veya karmaşık olan konulara bütüncül bir bakış açısı kazandıran güçlü bir derleme türüdür. Araştırmacılara metodolojik planlama, şeffaf raporlama konularında rehberlik etmektedir. Özellikle genç araştırmacıların ilgi duydukları alanlara hâkim olması ve ilgili alandaki boşlukları tespit etmesi açısından kapsam belirleme araştırmaları yürütmeleri önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Scoping review, Kapsam belirleme çalışmaları, PRISMA-ScR, Araştırma yöntemleri, Metodolojik rehberlik

Abstract: This study was conducted to create a guide for researchers wishing to undertake scoping reviews. Scoping reviews are a flexible type of review used to map existing knowledge in a field, identify conceptual gaps, and create a guiding framework for future research. This study explains five fundamental steps on how to plan, conduct, and report scoping reviews. The PRISMA-ScR guide, used for reporting, is provided in the appendices of the study. Scoping reviews are a powerful type of synthesis that provides a systematic perspective on topics that are unexplored or complex, particularly in interdisciplinary fields. It guides researchers in methodological planning and transparent reporting. It is recommended that early-career researchers conduct scoping reviews to gain mastery of their fields of interest and to identify relevant gaps. In addition, an extended and comprehensive summary has been added to the end of the manuscript.

Keywords: Scoping review, PRISMA-ScR, Research methods, Methodological guidance

Polat, S. ve Sarıdaş, G., (2026). Kapsam belirleme araştırmaları (scoping review) için yazım kılavuzu. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(2026), 1-10. <https://doi.org/10.17556/erziefd.1799494>

Giriş

Bilimsel ilerlemenin hız kazanmasıyla birlikte benzer araştırma konularında çok sayıda çalışma yayımlanmaktadır. Bu yoğun bilgi birikiminden anlamlı sonuçlar çıkarabilmek ve mevcut literatürü bütüncül bir şekilde değerlendirebilmek için sistematik derleme, meta-analiz ve karşılaştırmalı derleme gibi yöntemler geliştirilmiştir (Grant ve Booth, 2009; Polat ve Ay, 2016). Son yirmi yılda bu metodolojilere, özellikle geniş, karmaşık veya henüz tam olarak keşfedilmemiş araştırma alanlarını haritalamak (bir araştırma alanında hangi konuların, kavramların ve çalışmaların bulunduğunu sistematik biçimde ortaya koyarak alanın genel çerçevesini ve boşluklarını görünürlüğe hâle getirmek), kavramsal sınırları netleştirmek ve literatürdeki boşlukları belirlemek amacıyla kullanılan kapsam belirleme araştırması (scoping review) de güçlü bir alternatif olarak eklenmiştir (Arksey ve O'Malley, 2005; Munn vd., 2018). Söz konusu bu tür derlemelerin temel amacı, araştırmacılara belirli bir konuda kapsamlı ve özetleyici bir bakış açısı sunmaktır. Bu makalenin amacı ise *scoping review* yazım sürecine ilişkin bir yol haritası sunmak ve ulusal literatüre bu alanda katkı sağlamaktır.

Scoping review kavramı, Türkçede "kapsam belirleme araştırması" veya "kapsam belirleme derlemesi" olarak adlandırılmaktadır. Bu derleme türü, "belirli bir alandaki kanıtların/çalışmaların kapsamını, yelpazesini ve doğasını haritalamak için tasarlanmış bir bilgi sentezi süreci" olarak tanımlanmaktadır (Peters vd., 2020, s. 2118). Bu metodoloji, dar ve spesifik bir araştırma sorusuna kesin bir yanıt vermekten ziyade, "bir konu hakkında ne tür

kanıtlar/çalışmalar mevcuttur?", "ilgili literatürde kavramlar nasıl tanımlanmaktadır?" veya "ilgili literatürün temel özellikleri nelerdir?" gibi daha geniş ve keşifçi sorulara odaklanır (Arksey ve O'Malley, 2005). Temel hedefi, bir araştırma alanının genel bir panoramasını sunmak, anahtar kavramları ve *tanımları netleştirmek*, literatürdeki bilgi boşluklarını tespit etmek ve gelecekteki daha odaklı araştırmalar (örneğin sistematik derlemeler) için bir zemin hazırlamaktır (Munn vd., 2018). Bu keşifçi doğasına rağmen, süreç titiz, şeffaf ve tekrarlanabilir bir dizi belirli işlemler ve raporlanması için PRISMA-ScR (Systematic reviews and Meta-Analyses extension for Scoping Reviews) gibi uluslararası kabul görmüş kılavuzlar mevcuttur (Tricco vd., 2018). Bu kılavuzlara dayalı PRISMA-ScR akış diyagramları Ek 1a ve Ek 1b'de sunulmuştur. İşte bu titiz sürecin nasıl yürütüleceğine dair Türkçe literatürdeki boşluğu doldurmak ve yukarıda özetlenen hedeflere ulaşmak isteyen araştırmacılar için bir rehber oluşturmak bu çalışmanın temel amacını oluşturmaktadır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Kapsam belirleme araştırmalarının tarihçesi nedir?
2. Kapsam belirleme araştırmalarının farklı disiplinlerdeki (tıp, sosyal bilimler, eğitim bilimleri) temel amaçları ve uygulama odakları nelerdir?
3. Kapsam belirleme araştırmaları nasıl yazılır?

Tarihçesi ve Metodolojik Gelişimi

Kapsam belirleme araştırmalarının metodolojik kökenleri 2000'li yılların başlarına uzanır ve zaman içinde önemli bir

evrim geçirmiştir. Bu metodoloji için ilk kapsamlı ve bütüncül çerçeve, Hilary Arksey ve Lisa O'Malley tarafından 2005 yılında yayımlanan "Scoping studies: Towards a methodological framework" başlıklı çalışma ile sunulmuş ve bu makale, alanda bir dönüm noktası kabul edilmiştir (Pham vd., 2014). Arksey ve O'Malley (2005), bu çalışmaların amacını "bir araştırma alanını destekleyen anahtar kavramları, temel kaynakları ve kanıt / çalışma türlerini hızla haritalamak" olarak tanımlamış; bu "haritalama" (mapping) fikrini ise Mays, Roberts ve Popay'ın (2001) daha önceki çalışmalarından esinlenerek geliştirmiştir. Yöntem, başlangıçta sağlık ve sosyal bakım alanında, politika yapıcılarının ve uygulayıcıların geniş bir alandaki kanıtları hızla sentezleyen kaynaklara olan ihtiyacından doğmuştur (Anderson vd., 2008).

Arksey ve O'Malley'in (2005) ortaya koyduğu temel çerçeve, sonraki yıllarda daha da işlenerek geliştirilmiştir. Levac, Colquhoun ve O'Brien (2010), orijinal çerçevenin her bir aşamasını (araştırma sorusu, çalışma seçimi, veri çıkarımı vb.) daha ayrıntılı bir şekilde açıklayarak metodolojik netliği ve titizliği artırmaya yönelik önemli önerilerde bulunmuştur. Metodolojinin olgunlaşmasındaki bir diğer kritik adım, kanıta/çalışmaya dayalı sağlık hizmetleri alanında öncü bir kuruluş olan Joanna Briggs Institute (JBI) tarafından ayrıntılı kılavuzların geliştirilmesi olmuştur (Peters vd., 2015; Peters vd., 2020). JBI, kapsam belirleme araştırmalarının protokol geliştirme, tarama, veri çıkarımı ve sentez süreçlerini standart hâle getirmiştir. Nihayetinde, Tricco ve arkadaşları (2018) tarafından yayımlanan PRISMA-ScR (Sistemik Derlemeler ve Meta-Analizler için Tercih Edilen Raporlama Maddeleri: Kapsam Belirleme Derlemeleri Uzantısı) raporlama kılavuzu, bu çalışmaların şeffaf ve eksiksiz bir şekilde raporlanması için uluslararası kabul görmüş bir standart hâline gelmiştir.

Kapsam belirleme araştırmaları köken itibarıyla sağlık bilimlerinden çıkmış olsa da, esnek yapısı ve farklı çalışma türlerini (nicel, nitel, karma yöntem çalışmaları, teorik metinler, politika belgeleri vb.) bir araya getirebilme kapasitesi sayesinde kısa sürede eğitim bilimleri ve sosyal bilimler gibi pek çok farklı disiplin tarafından benimsenmiştir. Bu metodolojinin popüleritesindeki artış, farklı alanlardaki karmaşık araştırma sorularına cevap verme potansiyelinin bir göstergesidir (Peterson vd., 2017).

Disiplinlere Göre Kapsam Belirleme Araştırmaları

Her disiplin, kapsam belirleme araştırmasını kendi araştırma önceliklerine ve standartlarına göre yorumlamaktadır.

Tıp ve Sağlık Bilimleri: Bu alanda kapsam belirleme araştırmaları, genellikle kanıta dayalı tıp piramidinin bir parçası olarak görülür (Lockwood ve Tricco, 2020). Temel amaç, belirli bir klinik konu, sağlık müdahalesi veya halk sağlığı sorunu hakkındaki literatürün boyutunu ve doğasını anlamaktır. Çoğunlukla daha dar ve spesifik bir soruyu yanıtlayan sistematik derlemelere bir ön hazırlık olarak kullanılır (Munn vd., 2018; Sucharew ve Macaluso, 2019).

Sosyal Bilimler: Sosyal bilimlerde bu analizler, karmaşık sosyal olguları, teorik çerçeveleri ve kavramsal sınırları anlamak için kullanılır. Belirli bir kavramın (örneğin "sosyal dışlanma") farklı teorik yaklaşımlar içinde nasıl tanımlandığını ve ölçüldüğünü haritalamak, araştırma gündemindeki eğilimleri ve boşlukları ortaya çıkarmak temel hedefler arasındadır (Arksey ve O'Malley, 2005). Paydaş katılımı aşaması, sosyal politika geliştirmede özellikle değerli görülmektedir (Daudt vd., 2013).

Eğitim Bilimleri: Eğitim bilimlerinde, belirli bir pedagojik yaklaşım, eğitim teknolojisi veya politika reformu hakkındaki araştırmaların kapsamını belirlemek için kullanılır. Bu analizler, bir eğitim alanında hangi öğrenci gruplarının, hangi bağlamlarda ve hangi yöntemlerle incelendiğini ortaya koyarak gelecekteki eğitim araştırmalarına ve politikalarına yön verir (Munn vd., 2018). Ayrıca, yeni ortaya çıkan kavramların farklı bağlamlarda nasıl tanımlandığını ele alarak ortak bir anlayış geliştirilmesine katkı sağlar.

Kapsam Belirleme Araştırmalarının Amacı

Arksey ve O'Malley (2005) tarafından tanımlanan ve daha sonra Joanna Briggs Institute (JBI) tarafından geliştirilen *scoping review* yönteminin çeşitli amaçları bulunmaktadır (Peters vd., 2015; Munn vd., 2018). Öncelikle, bu yöntem bir araştırma alanındaki çalışmaların kapsamını, çeşitliliğini ve doğasını inceleyerek bir tür kanıt haritalaması (evidence mapping) işlevi görür. Ayrıca, daha kapsamlı bir sistematik derleme yapmanın fizibilitesini, değerini ve potansiyel sınırlarını belirlemek için kullanılabilir. Bunun yanında, mevcut bulguları özetlemek ve yaygınlaştırmak, literatürdeki araştırma boşluklarını ortaya çıkarmak (gap analysis), temel kavramları ve tanımları netleştirmek (concept clarification) gibi işlevlere de sahiptir. Son olarak, politika ve uygulamayı bilgilendirecek kanıtların belirlenmesi, kapsam belirleme araştırmalarının en önemli katkılarından biri olarak öne çıkmaktadır. Türkiye bağlamında ise kapsam belirleme araştırmalarının temel amacı, özellikle yabancı dillerden Türkçeye geçen kavramların fizibilitesini değerlendirerek ortak ve tutarlı bir *tanım* geliştirmektir. Kapsam belirleme araştırmalarının amaçları çoğunlukla sistematik derleme ile karıştırılmaktadır (Munn vd., 2018; Grant ve Booth, 2009). Bu nedenle, her iki derleme türüne ait temel farklar Tablo 1'de karşılaştırılmalı olarak sunulmuştur.

Tablo 1'de kapsam belirleme çalışmaları ile sistematik derleme arasındaki fark ve benzerlikler gösterilmektedir. Kapsam belirleme çalışmaları daha geniş ve keşfedici iken sistematik derlemeler daha dar ve spesifik.

Kapsam Belirleme Araştırmalarının Yazım Aşamaları

Yukarıda kapsam belirleme araştırmalarının tarihçesi, disiplinlere göre amaçları ve sistematik derlemelerden farkları ana hatlarıyla açıklandı. Bu bölümde ise, araştırmanın üçüncü sorusu çerçevesinde, bir kapsam belirleme araştırmalarının yazım süreci, uluslararası kabul görmüş kılavuzlar (Arksey ve O'Malley, 2005; Levac vd., 2010; Pham vd., 2014; Peters vd., 2015; Peters vd., 2020) referans alınarak beş farklı adımda detaylandırılmıştır. Bu işlem adımları aşağıda maddeler hâlinde verilmiş ve Şekil 1'de görsel olarak sunulmuştur.

Adım 1: Konu Seçimi ve Araştırma Sorularının Belirlenmesi

Çalışmanın ilk ve en kritik aşaması, net ve kapsayıcı bir araştırma sorusu belirlemektir. Kapsam belirleme çalışmaları, belirli bir hipotezi test etmekten ziyade bir araştırma alanını keşfetmeyi ve mevcut literatürü bütüncül biçimde haritalamayı amaçladığından, araştırma sorularının da bu doğrultuda geniş ve keşifçi nitelikte olması gerekir. Araştırma soruları tek bir ana soru biçiminde oluşturulabileceği gibi, çalışmanın amacına bağlı olarak alt sorular içerecek şekilde de yapılandırılabilir. Tüm araştırma süreci, belirlenen bu sorular etrafında şekillenir.

Tablo 1. Kapsam belirleme ve sistematik derleme arasındaki temel farklar

Özellik	Kapsam Belirleme (Scoping Review)	Sistematik Derleme (Systematic Review)
Araştırma Sorusu	Geniş ve keşifçidir; araştırma soruları çalışmanın odağını, ele alınan temel konuyu ve bağlamını netleştirecek şekilde yapılandırılır (Peters vd., 2015).	Sistematik derlemelerin araştırma soruları dar, spesifik ve genellikle karşılaştırmalıdır (Schardt vd., 2007).
Protokol	Protokol geliştirilmesi şiddetle tavsiye edilir ancak arama stratejisi ve kriterler keşif sürecinde yinelenabilir (Levac vd., 2010).	Protokol (örn. PROSPERO kaydı) zorunludur ve derleme sürecinde özellikle değiştirilmez (Shamseer vd., 2015).
Çalışma Kalitesinin Değerlendirilmesi	Genellikle yapılmaz; amaç çalışmaların varlığını haritalamaktır, kalitesini eleştirel olarak değerlendirmek değil (Arksey ve O'Malley, 2005). Bu durum, çalışmaların metodolojik açıdan tamamen göz ardı edildiği anlamına gelmez; ancak formal kalite puanlaması yapılmaz.	Zorunlu bir aşamadır; dahil edilen çalışmaların metodolojik kalitesi ve yanlılık riski titizlikle değerlendirilir (Higgins vd., 2019).
Sentez ve Sonuç	Bulguların tematik veya sayısal bir özeti sunar ve literatürün genel bir “haritasını” çıkarır. Çoğunlukla kesin cevaplar ya da doğrudan uygulama önerileri sağlamaz (Pham vd., 2014). Bununla birlikte, bazı durumlarda yalnızca bulguların özetlenmesiyle sınırlı kalmaz; mevcut çalışmaların bütüncül bir analizini yaparak özellikle kavramsal netlik ve ortak tanım geliştirmeye odaklanabilir (Polat ve Kröner, 2022).	Özellikle bulguların nitel bir sentezi veya istatistiksel olarak birleştirilmesi (meta-analiz) ile sonuçlanır ve kanıt gücüne dayalı sonuçlar sunar.

İyi yapılandırılmış bir kapsam belirleme araştırma sorusu, incelenmek istenen alanın sınırlarını belirlemeye yardımcı olan üç temel bileşene dayanır. İlk olarak, çalışmanın odağında *kimlerin* yer aldığı netleştirilmelidir. Bu bileşen, araştırmanın hedef grubunu tanımlar ve örneğin öğretmenler, üniversite öğrencileri, sağlık çalışanları ya da belirli bir hasta grubu gibi farklı odakları içerebilir. İkinci olarak, *neye* odaklanıldığı açıkça ifade edilmelidir. Bu, çalışmada ele alınan temel konu, kavram ya da olguyu kapsar; dijital okuryazarlık, tükenmişlik, uzaktan eğitim uygulamaları ya da eleştirel düşünme gibi kavramlar bu kapsama örnek olarak verilebilir. Son olarak, araştırmanın *nerede* ve hangi koşullar altında yürütüldüğü tanımlanmalıdır. Bu bağlam, çalışmanın gerçekleştirildiği coğrafi alanı, kurumsal ortamı ya da belirli bir durumsal çerçeveyi (örneğin; Türkiye’de, kırsal bölgelerde, pandemi sürecinde veya belirli bir sektör bağlamında) içerebilir.

Bu üç bileşenin birlikte ele alınması, araştırma sorusunun hem kapsamını hem de sınırlarını netleştirerek, kapsam belirleme çalışmasının sistematik ve tutarlı bir şekilde ilerlemesine katkı sağlar.

Adım 2: Anahtar Kelimeler, Dahil Etme ve Hariç Tutma Kriterlerinin Belirlenmesi

İkinci aşamada, internet taramaları için kullanılacak anahtar kelimeler ile dahil etme ve hariç tutma kriterleri belirlenir. Anahtar kelimeler seçilen temayı kapsamalı ve literatürdeki benzer çalışmaları yansıtmalıdır. Arama sürecinde Bramer ve arkadaşları (2018) tarafından geliştirilen Boolean Operatörleri yöntemi kullanılır (Bkz. Sarıdaş, 2025 ve Ek-3). Bu yöntemde *AND* (VE), *OR* (YA DA) ve *NOT* (DEĞİL) ifadeleriyle arama alanı daraltılır veya genişletilir. Dahil etme ve hariç tutma kriterlerinin belirlenmesinde araştırmacıların inisiyatifi önemlidir; ancak yayın dili, yayın türü (hakemli dergi makaleleri ve tezlerin yanı sıra, resmî kurum raporları, konferans bildirileri, çalışma raporları gibi geleneksel akademik yayın kanalları dışında kalan ‘gri literatür’ vb.) veya belirli bir zaman aralığı gibi kriterler, araştırmanın amacı doğrultusunda net bir şekilde tanımlanmalı ve gerekçelendirilmelidir. Örneğin, “2015 öncesi çalışmalar hariç tutulmuştur” deniyorsa, bu zaman sınırlamasının nedeni

açıklanmalıdır. Araştırmada kullanılan veri tabanı da araştırma sürecini sınırlandıran bir diğer etkidir. Araştırmada hangi veri tabanlarının hangi tarihler arasında kullanıldığı bilgisi araştırmanın tekrar edilebilmesi açısından önemlidir.

Ayrıca, literatür taraması, çalışma seçimi ve eleme süreçlerinin tamamının şeffaf bir şekilde raporlanması hayati önem taşır. Bu süreç, Tricco ve arkadaşları (2018) tarafından geliştirilen PRISMA-ScR kılavuzuna uygun bir akış şeması (Bkz. Ek-1a ve 1b) ile görselleştirilmelidir. Hazırlanacak bu şema, hangi çalışmaların nasıl ve neden dahil edildiğini veya elendiğini göstererek, araştırmanın izlenebilirliğini, güvenilirliğini ve tekrarlanabilirliğini güçlendirir.

Adım 3: İlgili Çalışmaların Seçimi

Üçüncü adım, belirlenen tema ile örtüşen çalışmaları seçmektir. Kapsam belirleme araştırmalarının “haritalama” amacı göz önünde bulundurularak, yalnızca ampirik araştırmalar değil; tezler, konferans bildirileri, kitap bölümleri ve politika belgeleri gibi gri literatür (resmî kurum raporları, konferans bildirileri, çalışma raporları gibi geleneksel akademik yayın kanalları dışında kalan çalışmalar) de sürece dahil edilebilir. Literatür taramasından elde edilen çalışmalar, önce başlık ve özet düzeyinde, ardından uygun görülenlerin tam metinleri incelenerek dahil etme ve hariç tutma kriterlerine göre elenir. Bu sürecin en az iki bağımsız araştırmacı tarafından yürütülmesi ve olası anlaşmazlıkların görüş birliğiyle giderilmesi, seçim sürecinin güvenilirliğini artırır. Uygulamada, analiz sürecinin yönetilebilir kalması için genellikle, yaklaşık olarak 80 çalışmayı aşmaması önerilmektedir. Dahil edilen çalışmalardan veriler, standart bir form (Bkz. Ek-2) (örneğin bir “veri çıkarım tablosu”) aracılığıyla bütüncül olarak kaydedilir. Bu forma; yazar, yıl, amaç, yöntem, bağlam, temel bulgular ve en önemlisi, incelenen ana kavramın nasıl tanımlandığı gibi bilgiler işlenir.

Kapsam belirleme araştırmalarını diğer derleme türlerinden ayıran en temel özellik, alandaki kavramsal karmaşayı ortak bir çerçevede toplamayı hedeflemesidir. Bu nedenle incelenen ana kavram yalnızca araştırma bulgularında değil; giriş, yöntem ve tartışma bölümlerinde de dikkatle analiz edilmelidir. Çünkü bazı yazarlar temel kavramları farklı

bölümlerde tanımlayabilmektedirler. Dolayısıyla, daha az sayıda çalışma üzerinde derinlemesine analiz yapmak sürecin verimliliğini artırabilir.

Adım 4: Verilerin Analizi ve Raporlanması

Kapsam belirleme araştırmalarında bu aşama, toplanan verilerin araştırma sorularını yanıtlayacak biçimde düzenlendiği ve anlamlandırıldığı kritik bir süreci ifade eder. Elde edilen veriler, nicel (betimleyici) ve nitel (içerik temelli) olmak üzere iki tamamlayıcı yaklaşım çerçevesinde sentezlenir.

Nicel sentezde, derlemeye dâhil edilen çalışmaların temel özelliklerine ilişkin betimleyici bir profil sunulur. Bu kapsamda çalışmaların yayın yılları, araştırma yöntemleri, örneklem özellikleri ve coğrafi dağılımları tablo ve grafikler aracılığıyla frekans ve yüzdelere şeklinde özetlenir. Bu tür görselleştirmeler, ilgili araştırma alanındaki genel eğilimlerin, yoğunlaşan temaların ve görece ihmal edilmiş alanların hızlı ve sistematik biçimde görülmesine olanak tanır.

Nitel sentez ise, çalışmaların içeriklerinin derinlemesine analiz edilmesine odaklanır. Bu aşamada, araştırmaların ele aldığı tematik alanlar, benimsedikleri kavramsal yaklaşımlar ve kullandıkları temel kavramlara ilişkin tanımlar içerik analizi yoluyla incelenir. Özellikle kavramların nasıl tanımlandığı, hangi bağlamlarda kullanıldığı ve nasıl tartışıldığı ortaya konur. Bu süreç, kapsam belirleme araştırmalarının temel amaçlarından biri olan alandaki kavramsal belirsizliklerin görünür kılınmasına ve ortak bir kavramsal çerçeve geliştirilmesine önemli katkı sağlar. Bu analiz, kavramların yalnızca tanımlarını listelemekle sınırlı kalmaz; tanımlar arasındaki benzerlikleri, farklılıkları ve örtüşmeleri de ortaya koymayı amaçlar.

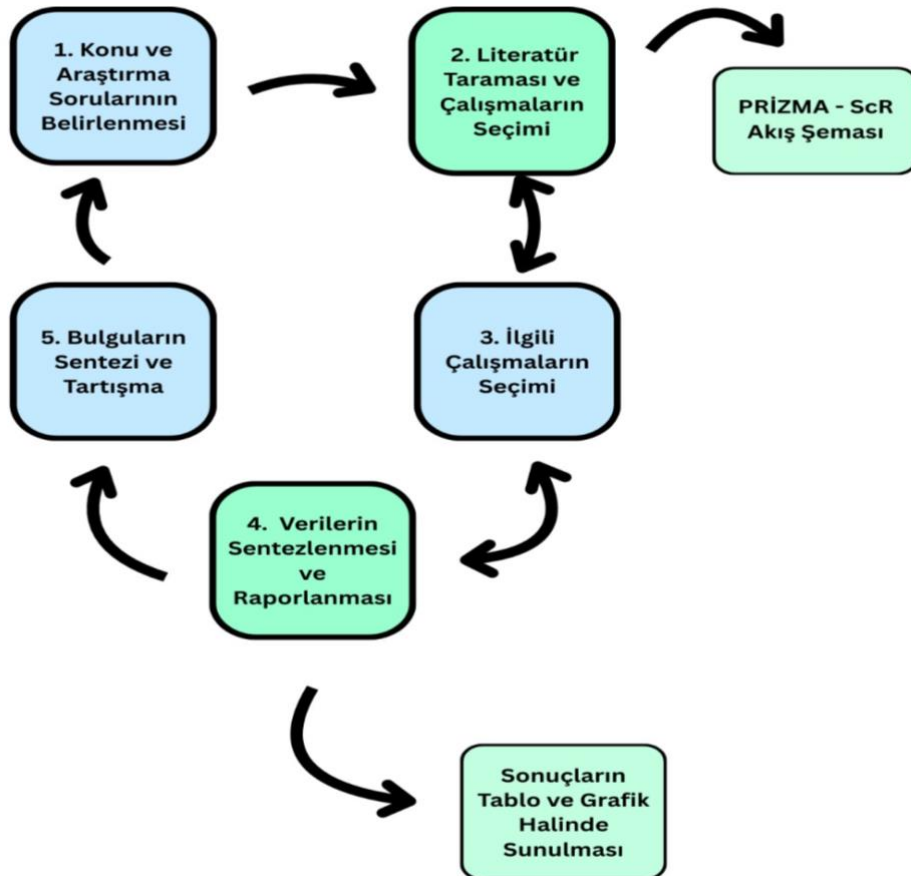
Adım 5: Bulguların Sentezi ve Tartışma

Son aşamada, sentez sonucunda ulaşılan ana bulgular özetlenir. Bu bölümün en belirgin katkısı, literatürdeki araştırma boşluklarının bütüncül bir şekilde ortaya konmasıdır. Bu boşluklar sadece içeriksel (hangi alt temaların yeterince araştırılmadığı) değil, aynı zamanda yöntemsel (hangi yöntemlerin eksik kullanıldığı) veya bağlamsal (hangi popülasyon veya coğrafyaların ihmal edildiği) da olabilir. Tartışma bölümü, bu boşluklar ışığında gelecekteki araştırmalar için somut öneriler sunarak ve çalışmanın alana yaptığı teorik/pratik katkısı vurgulayarak sonlandırılır.

Sonuç

Bu çalışma, bir kapsam belirleme araştırmasının (scoping review) nasıl planlanacağı, yürütüleceği ve raporlanacağına ilişkin beş temel adımı açıklayan bir kılavuz niteliğindedir. Bu adımlar; araştırmanın amacının ve sorularının tanımlanması, kapsamın belirlenmesi, literatür taramasının yürütülmesi, verilerin haritalanması ve analizi ile sonuçların yorumlanıp sunulmasını içerir.

Söz konusu adımların her biri, çalışmanın bilimsel bütünlüğünü ve tekrarlanabilirliğini doğrudan etkiler. Araştırma sorularının net olarak tanımlanması, odak noktasını netleştirir ve konunun gereksiz yere genişlemesini önler. Bu noktada, konunun yüzeysel kalmaması için genişlik kadar derinliğin de gözetilmesi önem taşır. Raporlama aşamasında gerçekleştirilen nicel haritalandırma, literatürdeki eğilimlerin görünür kılınmasında ve anlaşılır hâle getirilmesinde kritik bir rol oynar. Nihai aşamada ise, literatürdeki boşlukların belirlenmesi ve geleceğe yönelik yönelimlerin anlatımsal analiz yaklaşımıyla yorumlanması, kapsam belirleme araştırmalarının en değerli katkılarından biridir.

Şekil 1. Kapsam belirleme araştırmalarının işlem basamakları

Scoping review yönteminin en güçlü yanı, esnek olmasının yanı sıra sistematik bir yapıya sahip olmasıdır. Henüz yeterince olgunlaşmamış veya kavram karmaşası yaşanan araştırma alanlarında kavramsal bir çerçeve oluşturmak ve bilgi boşluklarını saptamak için oldukça etkilidir. Metodolojik belirsizlik riskini ortadan kaldırmak için, PRISMA-ScR yönergelerine uygun bir raporlama yapılması hem şeffaflık hem de bilimsel güvenilirlik açısından hayati önem taşır.

Kapsam belirleme çalışmaları, genç araştırmacıların bir alanı tanıması, araştırma boşluklarını anlaması ve sağlam bir başlangıç noktası oluşturması açısından oldukça değerlidir. Özellikle tez çalışmalarının başlangıcında, ilgili alana dair bir kapsam belirleme araştırması yapılması büyük önem taşır. Bu yöntemi uygularken dikkat edilmesi gereken bazı noktalar ise şunlardır: açık bir metodolojik planlama yapmak, araştırma sorularının bağlamını net olarak ortaya koymak, ekip çalışmasına önem vermek, veri sentezinde görselleştirme araçlarından yararlanmak ve PRISMA-ScR şemasını sürekli kontrol etmek.

Kapsam belirleme çalışmalarına ilişkin yaygın metodolojik sorunlardan biri, ele alınan çalışmaların çoğunlukla betimsel içerik analizleriyle sınırlı kalması ve kavramların kullanımına yönelik derinlemesine bir kavramsal analiz yapılmamasıdır. Oysa kapsam belirleme araştırmalarının (scoping review) temel amaçlarından biri, literatürü haritalamanın yanı sıra, ilgili kavramların nasıl tanımlandığını, kullanıldığını ve birbirleriyle nasıl ilişkilendirildiğini ortaya koymaktır.

Sonuç olarak, kapsam belirleme araştırmaları yalnızca literatürü özetleyen bir araç değil, aynı zamanda araştırma alanlarını şekillendiren stratejik bir haritalama sürecidir. Bu yöntemi titizlikle uygulayan araştırmacılar, yalnızca mevcut bilgi birikimini derlemekle kalmaz, aynı zamanda bilginin gelecekteki gelişim yönünü de görünür kılabılır. Dolayısıyla kapsam belirleme araştırmaları, araştırmacılar için hem metodolojik beceri kazanma hem de entelektüel derinlik kazanma açısından oldukça güçlü bir öğrenme platformudur.

Başlamak için ilk adım: Bu kılavuzu okuduktan sonra ilk adım olarak, ilgilendiğiniz geniş alanı “Kim?”, “Ne?” ve “Nerede?” soruları doğrultusunda sınırlandırarak bir araştırma sorusu taslağı oluşturmanız önerilir. Ardından, Ek 3’te sunulan örneğe benzer basit bir Boolean arama stratejisi kullanılarak temel veri tabanlarında (örn. Web of Science, TR Dizin) bir ön tarama yapılabilir. Yaklaşık 20–30 çalışmanın özetini incelemek, araştırma konusunun uygunluğu ve literatürün hacmi hakkında hızlı ve işlevsel bir değerlendirme yapılmasına olanak tanır.

Yazar Katkı Oranı

Bu çalışmanın fikri ve kavramsal tasarımı ilk yazar tarafından önerilmiştir. Tüm yazarlar, makalenin planlanmasına, yürütülmesine, yazılmasına ve nihai onayına aktif ve önemli ölçüde katkıda bulunmuştur.

Etik Kurul Beyanı

Yazarlar çalışmasının etik kurul iznine tabi olmadığını ve çalışmanın tüm sürecinde Committee on Publication Ethics (COPE) tarafından belirlenen kurallara uyulduğunu beyan etmektedir.

Çatışma Beyanı

Yazarlar, bu çalışma kapsamında herhangi bir kurum veya kişi ile çıkar çatışması beyan etmemektedir.

Üretken Yapay Zekâ Kullanım Beyanı

Yazarlar, bu çalışmada herhangi bir yapay zeka aracı kullanmadıklarını beyan ederler.

Kaynakça

- Anderson, S., Allen, P., Peckham, S., & Goodwin, N. (2008). Asking the right questions: Scoping studies in the commissioning of research on the organisation and delivery of health services. *Health Research Policy and Systems*, 6(1), 7. <https://doi.org/10.1186/1478-4505-6-7>
- Arksey, H., & O'Malley, L. (2005). Scoping studies: Towards a methodological framework. *International Journal of Social Research Methodology*, 8(1), 19–32. <https://doi.org/10.1080/1364557032000119616>
- Bramer, W. M., De Jonge, G. B., Rethlefsen, M. L., Mast, F., & Kleijnen, J. (2018). A systematic approach to searching: an efficient and complete method to develop literature searches. *Journal of the Medical Library Association: JMLA*, 106(4), 531.
- Daudt, H. M. L., van Mossel, C., & Scott, S. J. (2013). Enhancing the scoping study methodology: A large, inter-professional team's experience with Arksey and O'Malley's framework. *BMC Medical Research Methodology*, 13(1), 48. <https://doi.org/10.1186/1471-2288-13-48>
- Grant, M. J., & Booth, A. (2009). A typology of reviews: An analysis of 14 review types and associated methodologies. *Health Information & Libraries Journal*, 26(2), 91–108. <https://doi.org/10.1111/j.1471-1842.2009.00848.x>
- Higgins, J. P. T., Thomas, J., Chandler, J., Cumpston, M., Li, T., Page, M. J., & Welch, V. A. (Eds.). (2019). *Cochrane handbook for systematic reviews of interventions*. John Wiley & Sons.
- Levac, D., Colquhoun, H., & O'Brien, K. K. (2010). Scoping studies: Advancing the methodology. *Implementation Science*, 5(1), 69. <https://doi.org/10.1186/1748-5908-5-69>
- Lockwood, C., & Tricco, A. C. (2020). JBI Systematic Reviews. In Z. Munn & E. Aromataris (Eds.), *JBI manual for evidence synthesis*. JBI.
- Mays, N., Roberts, E., & Popay, J. (2001). Synthesising research evidence. In N. Fulop, P. Allen, A. Clarke, & N. Black (Eds) *Studying the Organisation and Delivery of Health Services* (pp. 188–220). BMJ Books.
- Moher, D., Liberati, A., Tetzlaff, J., & Altman, D. G. (The PRISMA Group). (2009). Preferred reporting items for systematic reviews and meta-analyses: The PRISMA statement. *PLoS Medicine*, 6(7), e1000097. <https://doi.org/10.1371/journal.pmed.1000097>
- Munn, Z., Peters, M. D. J., Stern, C., Tufanaru, C., McArthur, A., & Aromataris, E. (2018). Systematic review or scoping review? Guidance for authors when choosing between a systematic or a scoping review approach. *BMC Medical Research Methodology*, 18(1), 143. <https://doi.org/10.1186/s12874-018-0611-x>
- Peters, M. D. J., Godfrey, C. M., Khalil, H., McInerney, P., Parker, D., & Soares, C. B. (2015). Guidance for conducting systematic scoping reviews. *International Journal of Evidence-Based Healthcare*, 13(3), 141–146. <https://doi.org/10.1097/XEB.0000000000000050>
- Peters, M. D. J., Marnie, C., Tricco, A. C., Pollock, D., Munn, Z., Alexander, L., McInerney, P., Godfrey, C. M., & Khalil, H. (2020). Updated methodological guidance for

- the conduct of scoping reviews. *JBİ Evidence Synthesis*, 18(10), 2119-2126.
<https://doi.org/10.11124/JBIES-20-00167>
- Peterson, J., Pearce, P. F., Ferguson, L. A., & Langford, C. A. (2017). Understanding scoping reviews: Definition, purpose, and process. *Journal of the American Association of Nurse Practitioners*, 29(1), 12-16.
- Pham, M. T., Rajić, A., Greig, J. D., Sargeant, J. M., Papadopoulos, A., & McEwen, S. A. (2014). A scoping review of scoping reviews: Advancing the approach and enhancing the consistency. *Research Synthesis Methods*, 5(4), 371–385. <https://doi.org/10.1002/jrsm.1123>
- Polat, S., & AY, O. (2016). Meta-synthesis: A Conceptual Analysis. *Journal of Qualitative Research in Education*, 4(2). <https://doi.org/10.14689/issn.2148-2624.1.4c2s3m>
- Polat, S., & Kröner, S. (2022). The resilience of school-age immigrant children: A scoping review. *Journal of Human Behavior in the Social Environment*, 33(3), 329–347.
<https://doi.org/10.1080/10911359.2022.2061664>
- Sarıdaş, G. (2025). Akademik Araştırmalarda Boolean Operatörlerinin Etkili Kullanımı: Veri Tabanı Arama Stratejilerine Yönelik Uygulamalı Bir Rehber. *Uluslararası Öğrenen Toplum Dergisi*, 2(2), 329-345.
<https://doi.org/10.64782/istlj.2253329-345>
- Schardt, C., Adams, M. B., Owens, T., Keitz, S., & Fontelo, P. (2007). Utilization of the PICO framework to improve searching for evidence-based practice. *BMC Medical Informatics and Decision Making*, 7(1), 16.
<https://doi.org/10.1186/1472-6947-7-16>
- Shamseer, L., Moher, D., Clarke, M., Gherzi, D., Liberati, A., Petticrew, M., Shekelle, P., Stewart, L. A., & the PRISMA-P Group. (2015). Preferred reporting items for systematic review and meta-analysis protocols (PRISMA-P) 2015: Elaboration and explanation. *BMJ*, 349, g7647.
<https://doi.org/10.1136/bmj.g7647>
- Sucharew, H., & Macaluso, M. (2019). Progress notes: Methods for research evidence synthesis: The scoping review approach. *Journal of Hospital Medicine*, 14(7), 416-418.
- Tricco, A. C., Lillie, E., Zarin, W., O'Brien, K. K., Colquhoun, H., Levac, D., Moher, D., Peters, M. D. J., Horsley, T., Weeks, L., ... & Straus, S. E. (2018). PRISMA Extension for Scoping Reviews (PRISMA-ScR): Checklist and explanation. *Annals of Internal Medicine*, 169(7), 467–473. <https://doi.org/10.7326/M18-0850>

Extended Abstract

With the acceleration of scientific progress, many studies are being published on similar research topics, creating a need for various review methods to derive meaningful conclusions from this dense body of knowledge. Over the last two decades, scoping review has been added as a powerful alternative to methods like systematic review and meta-analysis, particularly for mapping broad, complex, or not yet fully explored research areas (Arksey & O'Malley, 2005; Grant & Booth, 2009; Polat & Ay, 2016). The aim of this study is to provide a comprehensive roadmap for the writing process of scoping reviews and to fill a gap in the Turkish literature on this subject. Furthermore, this study addresses a significant gap in Turkish academic discourse by contextualizing international methodologies in a local framework. While global guides such as those developed by JBI or PRISMA-ScR offer valuable standards, their application within the Turkish research environment—especially among early-career scholars—has not been adequately documented. This guide aims to bridge that gap by offering not only methodological clarity but also cultural and academic relevance for researchers operating within diverse institutional contexts. In line with this aim, answers to the following questions were sought:

1. What is the history of scoping reviews?
2. What is the primary aims and practical focuses of scoping reviews in different disciplines (medicine, social sciences, educational sciences)?
3. How are scoping reviews written?

Definition and Characteristics of Scoping Reviews

Scoping reviews are defined as "a process of knowledge synthesis designed to map the scope, range, and nature of existing evidence/studies in a particular field" (Peters et al., 2020, p. 2118). This methodology focuses less on providing a definitive answer to a narrow and specific research question and more on broader, exploratory questions such as "what types of evidence/studies are available on a topic?". Its primary objectives are to provide a general panorama of a research area, clarify key concepts, identify gaps in literature, and lay the groundwork for future more focused research. Despite its exploratory nature, the process follows rigorous, transparent, and reproducible systematic steps and is reported using internationally accepted guidelines such as PRISMA-ScR.

Historical Development and Methodological Evolution

The methodological origins of scoping reviews date back to the early 2000s, and the study published by Arksey and O'Malley in 2005 is considered a milestone in the field. This foundational framework was further developed by Levac, Colquhoun, and O'Brien (2010). Detailed guidelines were established by the Joanna Briggs Institute (JBI), and ultimately the PRISMA-ScR reporting guideline by Tricco et al. (2018) became an international standard. Although originating from health sciences, this method was quickly adopted by many different disciplines such as educational sciences and social sciences due to its flexible structure.

One of the fundamental reasons behind the rise of scoping reviews is their philosophical orientation toward exploration knowledge-building rather than hypothesis testing. Scoping reviews are rooted in constructivist epistemology, emphasizing mapping over measurement and synthesis over judgment. This orientation allows researchers to traverse interdisciplinary boundaries and uncover latent connections

between diverse sources of evidence. Unlike systematic reviews, which prioritize evidence strength, scoping reviews aim to stimulate theoretical and conceptual discourse in emerging fields.

Application Areas by Discipline

Each discipline interprets scoping reviews according to its own priorities. In medicine and health sciences, they are seen as part of the evidence-based medicine pyramid and are used as a preliminary step for systematic reviews (Lockwood & Tricco, 2020). In social sciences, they are used to understand complex social phenomena, theoretical frameworks, and conceptual boundaries (Daudt et al., 2013), while in educational sciences, they are widely used to determine the scope of research on pedagogical approaches, educational technologies, or policy reforms (Munn et al., 2018).

For example, a recent scoping review by Polat and Kröner (2022) explored resilience among school-age immigrant children, revealing thematic gaps in cross-cultural validation studies. Similarly, in health sciences, Anderson et al. (2008) used a scoping approach to identify service delivery gaps in public health-care systems. These examples illustrate the method's utility not only for summarizing research but also for shaping policy directions and highlighting underrepresented populations or methods.

Writing Stages of Scoping Reviews

The writing process of a scoping review consists of five basic stages (Arksey & O'Malley, 2005; Levac et al., 2010; Pham et al., 2014; Peters et al., 2015; Peters et al., 2020):

Scoping reviews are studies that aim to map a research field and systematically present the existing body of knowledge rather than testing a specific hypothesis. The purpose of this type of research is to make visible the trends, conceptual ambiguities, and research gaps in existing literature. The first stage of the process is topic selection and formulation of research questions. The research begins with the formulation of clear, comprehensive, and exploratory questions. These questions may consist of a single main question or be formulated as several sub-questions. In scoping reviews, the development of research questions is guided by clearly defining who is being studied, what phenomenon or topic is being examined, and where or under which conditions the topic is addressed. These elements together establish the direction, scope, and boundaries of the study. For example, a study aiming to explore digital pedagogy among middle school teachers in rural areas would focus on middle school teachers as the target group, digital pedagogy as the main topic, and rural school settings in Turkey as the contextual framework. This structuring ensures the research maintains focus while allowing flexibility in capturing diverse types of evidence. In reporting, the use of PRISMA-ScR diagrams ensures that the search and selection process remains transparent and auditable, which is particularly vital when justifying inclusion of grey literature.

The second stage is the identification of keywords and inclusion/exclusion criteria. In this phase, the keywords to be used in literature searches are carefully selected and structured to represent the research topic. The Boolean Operators method (AND, OR, NOT) developed by Bramer et al. (2018) is used to systematically broaden or narrow the search results. When determining inclusion and exclusion criteria, the researchers' own discretion plays a role; however, the justification for limitations such as publication language, publication type

(peer-reviewed article, thesis, report, grey literature), or time period must be clearly stated. In addition, the databases used in the research (for instance; ERIC, Scopus, Web of Science) and the dates of the searches must be reported. This process is visualized by a flow diagram prepared in accordance with the PRISMA-ScR guideline developed by Tricco et al. (2018). The diagram shows which studies were selected, for what reasons they were excluded, and at which stage, thereby increasing the transparency, reproducibility, and methodological reliability of the research.

The third stage is the selection of relevant studies. At this point, the goal is to reach studies that correspond to the chosen theme. Scoping reviews may include not only empirical research but also theses, conference papers, book chapters, and policy documents as part of the grey literature. The studies obtained from the literature search are first screened at the title and abstract level; those deemed suitable are then evaluated in full text. Conducting the selection process by at least two independent researchers and resolving disagreements by consensus strengthens reliability. To keep the analysis manageable, it is generally recommended not to exceed 80 studies. Data extracted from the included studies -such as author, year, purpose, method, context, main findings, and conceptual definitions- are systematically recorded using a data extraction form.

The fourth stage is data analysis and reporting. The collected data are analyzed both quantitatively and qualitatively. Quantitative analysis is supported by tables and graphs summarizing the numerical characteristics of the studies. The distribution of studies by year, method, type of analysis, or geographical area is presented to reveal general trends. Qualitative analysis, on the other hand, examines how the main concepts are defined, framed, and discussed through content analysis. This stage is of central importance for reducing conceptual confusion and developing a shared understanding within the field.

The fifth and final stage is synthesis and discussion of findings. In this section, the main trends obtained from the analysis are summarized, and the gaps in the literature are systematically demonstrated. The identified gaps may be content-related (topics), methodological (types of methods), or contextual (populations and geographies). The discussion section develops suggestions for future studies based on these gaps and concludes the process by emphasizing the theoretical and practical contributions of the study to the field.

Despite their strengths, scoping reviews are not without limitations. The absence of critical appraisal may reduce the interpretability of findings in terms of quality or impact. Additionally, the iterative nature of search strategies -while flexible- can challenge replicability if not well-documented. Future methodological advancements could include the integration of AI-powered screening tools, which enhance both speed and accuracy. Moreover, adapting scoping methods to local research ethics and funding constraints remains a challenge in non-Western contexts.

Conclusion and Recommendations

Scoping reviews are not merely tools to summarize literature but also a strategic mapping process that shapes research fields. The flexible yet systematic structure of this method allows it to be used effectively in research areas that are not yet mature or that experience conceptual confusion. Reporting according to PRISMA-ScR guidelines is vital for transparency and scientific reliability to eliminate methodological uncertainty. It is recommended that especially researchers, graduate and PhD students conduct scoping reviews to gain mastery of a field and identify research gaps. Transparent methodological planning, collaborative teamwork, and the use of visualization tools are critical for the successful execution of this process. Scoping reviews focus on exploring and mapping a field, whereas systematic reviews are distinguished by their pursuit of evidence-based answers to narrow and specific research questions. This fundamental philosophical difference leads to methodological distinctions, such as the absence of quality assessment of included studies and the provision of a conceptual framework instead of definitive results (see Table 1). While systematic reviews are bound by rigid inclusion criteria and risk-of-bias assessments, scoping reviews intentionally omit these in favor of capturing the full scope of available literature. This makes them ideal for charting novel or fragmented fields. However, this does not imply a lack of rigor; rather, scoping reviews follow a different logic -one of transparency, inclusivity, and conceptual clarity. Ultimately, the adoption of scoping reviews in diverse academic cultures fosters methodological democratization-empowering researchers to map, critique, and contribute to the evolving landscapes of their fields.

Author Contributions

The idea and conceptual design of this study were proposed by the first author. All authors contributed actively and significantly to the planning, execution, writing, and final approval of the manuscript.

Ethical Declaration

The authors declare that their study is not subject to ethics committee permission and that the rules determined by the Committee on Publication Ethics (COPE) are followed throughout the entire process of the study.

Conflict of Interest

The authors declare no conflict of interest with any institution or individual within the context of this study.

Declaration of Generative AI Use

The authors affirm that no artificial intelligence tools were used in the development of this study.

Ekler

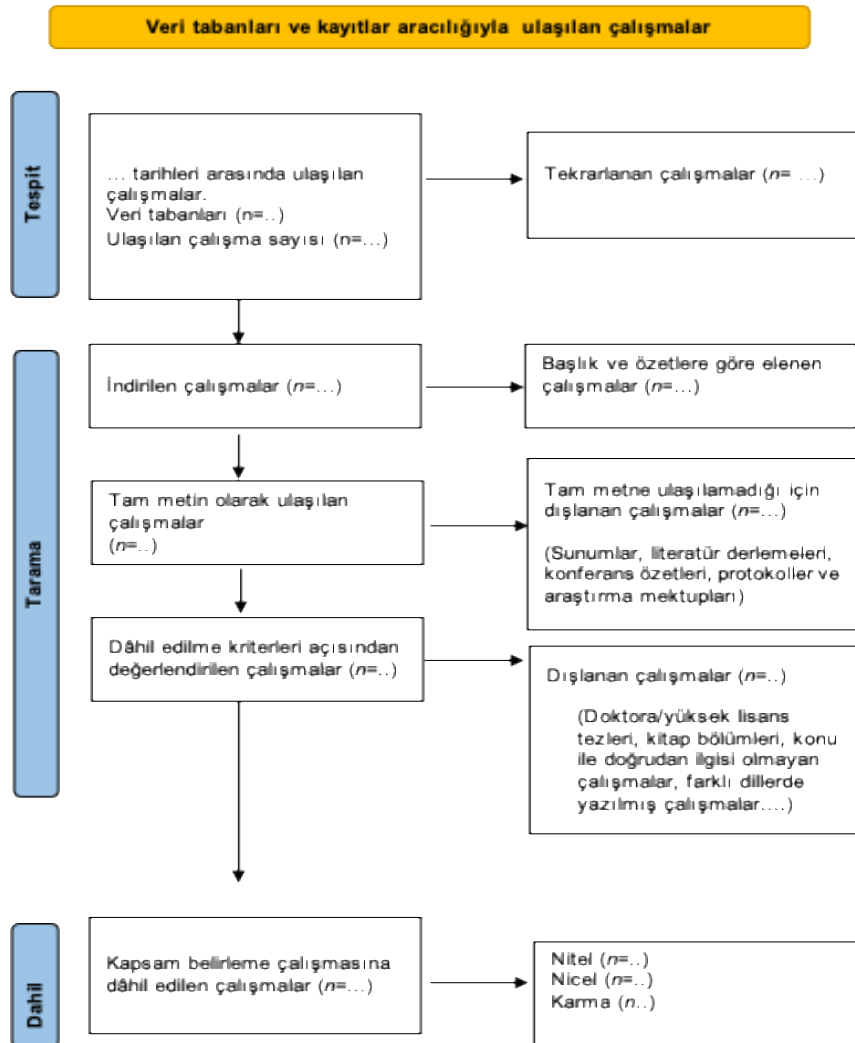
Ek 1a: PRISMA-ScR Kontrol Listesi

PRISMA Extension for Scoping Reviews (PRISMA-ScR), Tricco vd., 2018'e dayalıdır.

No	Kontrol Listesi Ögesi	Açıklama
1	Başlık	"Scoping review" teriminin açıkça kullanılması
2	Özet	Amaç, yöntem, bilgi kaynakları, sonuç ve çıkarımlar
3	Giriş – Arka Plan	Kapsam belirleme çalışmasının gerekçesi
4	Giriş – Amaçlar	Araştırma soruları ve hedeflerin açık yazımı
5	Yöntem – Uygunluk Kriterleri	Dahil/harici etme kriterlerinin net tanımı
6	Yöntem – Bilgi Kaynakları	Kullanılan veri tabanları ve tarih aralıkları
7	Yöntem – Arama Stratejisi	En az bir tam arama stratejisinin sunumu
8	Yöntem – Seçim Süreci	Yayınların nasıl seçildiği ve kimler tarafından seçildiği
9	Yöntem – Veri Ayıklama	Verilerin nasıl ve kimler tarafından toplandığı
10	Yöntem – Veri Ögeleri	Hangi bilgiler çıkarıldı ve neden
11	Yöntem – Sentez Yöntemi	Verilerin nasıl analiz edildiği
12	Sonuçlar – Seçilen Kaynaklar	Kaç çalışmanın seçildiği, PRISMA diyagramı
13	Sonuçlar – Kaynak Özellikleri	Dahil edilen çalışmalara ilişkin detaylar
14	Sonuçlar – Sentez	Temalar, desenler, örüntüler
15	Tartışma – Ana Bulgular	Temel bulguların özeti
16	Tartışma – Sınırlılıklar	Çalışmanın potansiyel zayıflıkları
17	Tartışma – Sonuç	Kapsam belirleme sonuçlarının önemi
18	Fon Kaynağı	Destekleyen kurum ve çıkar çatışmaları

Orijinal kaynak: Tricco, A. C., vd. (2018). PRISMA extension for scoping reviews (PRISMA-ScR). *Annals of Internal Medicine*, 169(7), 467-473. DOI: 10.7326/M18-0850

Ek 1b: PRISMA Tablosu

Ek 2: Örnek Veri Çıkarma Formu

Aşağıdaki tablo, dahil edilen çalışmalardan hangi bilgilerin sistematik olarak çıkarılacağını gösterir.

Alan	Açıklama / Örnek
Yazar(lar) ve Yıl	Örn. Smith vb., 2020
Başlık	Çalışmanın başlığı
Yayın Türü	Makale, tez, rapor, vb.
Ülke	Çalışmanın yapıldığı ülke
Amaç	Araştırmanın amacı
Katılımcılar / Örneklem	Katılımcı türü, sayısı
Yöntem	Nitel, nicel, karma, vb.
Ana Bulgular	Temel sonuçlar
Temalar / Kategoriler	Sınıflandırılan içerikler
Sınırlılıklar	Belirtilen metodolojik sınırlılıklar
Notlar	Önemli ek bilgiler

Ek 3: Arama stratejisi örneği

Bölüm	İçerik
Veri Tabanları	- ERIC (Education Resources Information Center) - Scopus - Web of Science - Google Scholar (<i>destekleyici taramalar için</i>) - TRDizin - YÖK Tez Veri Tabanı - Dergipark
Boolean Operatörlü Arama Sorgusu (Eğitim Bilimleri İçin)	("scoping review" OR "scoping study") AND ("education" OR "educational research" OR "teacher education" OR "curriculum development") AND ("methodology" OR "framework" OR "application" OR "challenges")
Sorgunun Açıklaması	“scoping review” OR “scoping study” : Kapsam belirleme türündeki yayınları hedefler. “education” OR “educational research” OR “teacher education” OR “curriculum development” : Eğitim bilimleri ile ilgili temel temaları içerir. İsteğe göre diğer anahtar kelimeler eklenebilir. “methodology” OR “framework” OR “application” OR “challenges” : Yöntemsel katkı, uygulama örnekleri ve karşılaşılan zorlukları içeren içerikleri hedefler.
Uygulama İpuçları	- ERIC için “ab:” (abstract) veya “ti:” (title) alan etiketleri kullanılabilir. Örnek : ab:"scoping review" AND ab:"teacher education" - Scopus ve Web of Science veri tabanları güçlü filtreleme özelliklerine sahiptir. Örnek : TITLE-ABS-KEY("scoping review") AND TITLE-ABS-KEY("curriculum development") - Arama sırasında eşanlamlıları dikkate alın. Örnek : “curriculum design” veya “teaching practices” gibi alternatif terimler eklenebilir.